

Dimândarea

REVISTA NAȚIONALĂ DE EDUCAȚIE ȘI CULTURĂ

SUMARUL:

<i>Prototipul</i>	de Ion Foti
<i>Celei mai desăvârșite</i> (poezie)	„ Nuși Tulliu
<i>Despre poetul Gheorghe H. Zalacosta.</i>	„ V. Diamândi-Aminceanul
<i>Lui Taliarchus</i> (poezie)	„ I. U. Soricu
<i>Epistole împotriva lui Iuda</i>	„ P. Bucovalla
<i>Pitlu Ciungu</i> (poezie)	„ Nicolae Gh. Carathana
<i>Colonizarea Cadrilaterului</i>	„ Ion Foti
<i>Stadiul actual al muzicii în lume și la noi</i>	„ D. Cuclin
<i>Metafizică</i> (poezie)	„ Virgiliu Cuffa
<i>Peste hotare</i>	„ Publiu Serena
<i>Maxime și cugetări</i>	„ Nuși Tulliu

Spade încrucișate: Frângurile; Documente; Constatări; Reflexii; Proverbe. — Revista cărților: Benito Mussolini; Doctrina fascismului; Vincenze Corsini; Capul guvernului; Traian Herseni; Mișcarea legionară; etc. etc.

BUCUREȘTI

Tipografia ziarului „UNIVERSUL”, Strada Brezolanu, 23—25. — C. 7941

1 9 3 7

„DIMÂNDAREA“

REVISTĂ NAȚIONALĂ DE EDUCAȚIE ȘI CULTURĂ

◆ ◆ A P A R E L U N A R ◆ ◆

PROTOTIPUL

Fiecare epocă și-a vroit idealul omenesc.

Antichitatea greacă a preamărit pe *Kallos K'agathos* (Frumosul și Binele). Romanii au personificat pe Enea, viteaz și cucernic. Evul Mediu a avut pe Cavaler, apărător al lui Hristos, al văduvei și al orfanului. Și se poate aplica porecla, ca renume, a lui Bayard: cavalerul fără یرică și fără prihană.

Trecând peste veacuri, prototipul modern a fost de mai multe feluri: s'a admirat Pico de Mirandola, care se mândrea cu faimosul *De omni re scibili* (foarte bine luat peste picior de scepticul *Voltaire*, care a mai adăugat *et quibusdam aliis*, adică să știi de toate și nimic.) Ori acestui savant omniscient i-am zice enciclopedist, având o nuanță pejorativă.

S'a mai ridicat în slăvi, ca prototip, inventatorul, savantul, specialistul, tehnicianul; s'a luat ca mod de viață. Napoleon cu referire la viețile oamenilor iluștri a lui Plutarh. Câte minți n'a zdruncinat acest ideal preamărit de poeți, romancieri, dascăli —, ca să creeze un *Rastagnac*, un *Rascolnikoff*, un *Sărmanul Dionis*!... Desigur toți utili, ca profesiune, dar nici unul Prototip!

Mai era în cinste, în veacul trecut și înainte de marea războiu, și tipul modest, cântat de Horațiu în *Aurea mediocritas*, ce-și avea rostul într'o epocă liniștită, fără zguduiri sociale adânci, care putea să învețe pe dinafară „Lacul“, „Crucifixul“, „Tristetăea lui Olimpio“, Scrisoarea a III-a, etc. îmbătându-se de miraculoasele *Orientale*, plângând la o reprezentație a *Hoșilor* lui Schiller, indignându-se cu *Don Carlos* al aceluiași autor, sau contopindu-se cu Faust (din partea I-a), iubind pe *Werther* și pe *Mignon* sau în furioasa lui autohalucinație, închizându-se în *Turnul de fildeș* al lui Vigny —, declamând pe *Moise*, pe *Moartea Lupului*, sau extasiându-se cu divina „Eloa“.

O adolescență înmuiată într'o duioșie dulceagă, cu o tinerete concentrată care nu promitea carieră de cât aceluia

ABONAMENTE:

Pentru studenți și coloniști . . .	200 lei pe an	◆
„ particulari	500 „ „ „	
„ instituții	1000 „ „ „	

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

ISAIA I.

ada Dimitrie Orbescu No. 9, Sect. III București

care se purta frumos, care era zmerit, foarte modest, fericit poate că marii acestei lumi îi oferă și lui un locșor sub soare, cu dreptul de a trăi, și poate, de a clădi un cămin și o familie.

Când junimea cultă care dă elite, se pierdea în negura melodiilor divine ale lui Mozart, Schubert, Schumann, sau se delecta omorându-și voința în opera de spectacol italiene, cu Rossini, Verdi, Donizetti, Pucini, sau în titanica zvârcolire a operei lui Shakespeare deabia pricepea olimpica răs-vrătire a lui Beethoven sau măreața epopee muzicală a lui Wagner.

În această lume, în această societate toropită, accentele teribile de Lucifer rebel ale lui Nietzsche sau chemarea violentă la realitate a marilor răscollitori ruși în frunte cu Dostojevski, Tolstoi, sau Gogol — erau, în parte neînțelese, sau interpretate greșit.

A venit convulsiunea vulcanică a marelui războiu care a răsturnat valorile, le-a nimicim pentru a le nivela, iar din haosul nebuniei revoluționare ruse a izbucnit una din cele mai formidabile răscoliri ale Istoriei.

Milioanele duse la măcel, pentru niște idealuri ce nu le înțelegeau masele cari s'au ridicat împotriva „nedreptăților și nelegiuirilor” așa ziselor clase conducătoare ce prin incapacitatea lor, sau prin huzureala lor nesocotită și criminală, prăbușeau în neant una din cele mai frumoase și mai complete civilizații din viața stiută a planetei noastre.

Cei cari au făcut războiul, revenind acasă, au găsit căminuri distruse sau de refăcut. Cei cari se reîntorceau istoviți, schilozi sau neteferi, constatau cu groază că, idealul pentru care au luptat servea platformă pentru cele mai multe cazuri, la înavușirea, ridicarea la ranguri și situații a ambuscaților, a sedentariilor, a celor necinstiți și trădători, chiar la instalarea în posturi mănoase, a metecilor sau a plevei politicianismului incorijibil, care nu învățase nimic din tragedia grozavă a încăerării sângeroase dintre popoare.

În haosul de după războiu se simțea nevoia unui prototip care să învingă nenorocirile prezentului și să creeze punând temelii nezdruncinate o nouă lume ce are dreptul să trăiască pe pământul taților și strămoșilor.

Din idealul marxisto-comunist, din vechea concepție a democrației liberale nu mai rămăseseră decât ruina sau spectacolul de Apocalips infernal al Rusiei sovietice, doborâtă la pământ și condamnată pentru decenii să moară de foame și de frig.

Totuși, un fel de nebunie colectivă cuprinsese lumea de după războiu; mai ales țările bogate în rezerve de bani, în teritorii, și cu tradiții mai vechi, ca Anglia, Franța și Sta-

tele-Unite. Aici se juca sarabanda unor timpuri de un continuu ospăț ca fadidicul banchet al ultimului rege babylo-nian.

Dar, în țările sărace, desamăgite de războiu, formula libertară a unei democrații deșănțate și risipitoare de energii și averi mai cu seamă a căzut. Foștii combatanți s'au răs-vrătit contra parlamentelor și guvernelor incapabile să domine situația. De aci, din această stare de spirit au pornit fasciile lui Benito Mussolini la luptă.

Printr'o năvalnică primenire spirituală de câțiva ani, ridicând masele în toată Italia, Ducele a creat pe italianul modern, sobru, viteaz, desinteresat, sacrificând totul pentru Stat; a reînviat antica osatură a măririi Statului totalitar, a vechilor Romani, pentru cari *Patria* era totul și individul doar un instrument.

Ordine, disciplină ierarhică. În cadrul acestor trei mari principii se va mișca, va trăi și va muri, fascistul. Individualismul absolut, libertatea desmățului ce se cheamă anarhie nu au ce căuta în lupta, pe viață și pe moarte, ce se dă între popoare și indivizi. Numai armatele puternic organizate și înarmate înving, indivizii izolați numai înseamnă mai mult — de ar fi și geniali — de cât pârțicica de rol ce li se dă într'o societate solid organizată și aspru supra-veghiată.

De la fascism, național-socialismul nu avea de primit de cât ideea de stat totalitar (care a dus la unificarea turnată în fer a Germaniei); principiul unui partid pentru a disciplina națiunea și a o confunda cu dânsul. Prusia lăsase moștenire Germaniei o mare tradiție de disciplină, de abnegație și o ierarhie formidabilă în conducerea statului.

Deci, fascistul, național-socialistul, sunt molecule sociale, cu un dinamism imens, și, deci, cu o putere de rendement pentru stat infinit mai mare ca fostul individ liber al trecutului.

Este însă, omul lui Mussolini sau al lui Hitler un prototip? Încă nu. E pe cale de formație. Rezultatele pentru stat sunt extraordinare; și, deci, acest nou tip (nu prototip) răspunde unei necesități absolute a vieții de azi.

Dar și în doctrinele acestea apare la orizont, prototipul. Acesta crede în Dumnezeuul părinților, este un bun creștin; este gata să se jertfească pentru cauza căreia i-a jurat credință organică. Nu cunoaște bunuri și bucurii de cât acelea ale sufletului; trupul este supus unei discipline de oțel. Suferința nu este o decădere, de multe ori, o răsplată; iată-ne în fața eroului martir; creatorul unei lumi noi, reînviătorul religiei creștine, în tot ce are ea mai dumnezeesc și etern.

Pe acesta nu-l găsiți nici în Germania -nici în Italia, este însă un prototip. Și-l găsim întruchipat în imensa jertfă a lui Ion I. Moța.

ION FOTI

Celei mai desăvârșite...

— Scrisoarea unui poet —

*Eu nu iubesc în tine femeia de nuri plină
Ci sufletul de inger și inima-ți de floare,
Iubesc milosul zâmbet ce suferința-alină
Și vindecă durerea din rana care doare.*

*Femei frumoase-s multe dar cine le ia'n seamă,
Și cine e nebunul s'adore o statuă?
E-o lege dreaptă'n fire: iubirea nu ia vamă
Când într'un corp de Venus scântee viața nu e!*

*Eu suflet vreau și spirit nu forme sculpturale,
Nici lină unduioasă de minunată daltă...
Desăvârșirea însăși cu grații ideale
Nu-mi tulbură simțirea și inima nu-mi saltă.*

*Un vas de piatră rece din sfintele altare,
Imi pare frumusețea lipsită de scântee,
Eu vreau simțire caldă și-adâncă 'nșiorare
Născută din iubire — nu trupul de femeie!*

*În tine găsesc vraja plăcerilor morale,
Tu ești întruchiparea de grații, bunătate;
Privirile-ți curate cu raze virginale
Înlătură ispita pornirii vinovate.*

*Ca vântul dimineții ce mările'mblânzește
Așa'mblânzești c'un zâmbet trupezca răsvrătire,
Serafica-ți iubire din inimă pornește
Căci ești Madonnă castă în cuget și'n simțire!*

*Aș sta o viață 'ntreagă la sfintele-ți picioare
Și m'aș ruga cucernic — în dulce adorare:
O lacrimă din gene-ți mi-ar fi un strop din soare,
Surăsul tău? Lumina cereștilor hotare!*

*Iubește dar, frumoaso, așa, fără prihană,
Iubește ca un inger instinctul ce nu-l știe,
Căci Dumnezeu făcut-a din tine o icoană
De farmec și lumină, de caldă poezie!...*

NUȘI TULLIU

Despre poetul Gheorghe H. Zalacosta

de V. DIAMANDI AMINCEANUL

Zalacosta, născându-se în Seracu, cred, că nu depășesc cadrul acestei biografii, descriind în câteva cuvinte ce fel de comună e Seracu, ce rol a jucat în Confederația comunelor aromânești din Pind și Aspropotam intitulată: ¹⁾.

„Omospondia ton Vlahohorion“.

Seracu ²⁾ este coprins în Epir, așezat la poalele muntelui Poliana sau Polema, care aparține muntelui Lacmon, în fața Calarului, în grecește Caraliti, de partea de Vest.

Muntenii din Savoia dau numele „des Séracs“ aux pi-
nacles de glaces branlant ³⁾.

Comuna este apărută de o vale în care curge râulețul Hrusa, afluent al râului Arta, la o distanță de 1½ oră.

Seracul este împărțit în două părți, constituind fiecare o comunitate aparte. Seracul propriu zis și Paleohori-Seracul.

Nu se poate preciza epoca când Seracul a fost fundat de Valahi, care ocupaseră Pindul și Aspropotamul.

Iată cum se exprimă doctorul Gheorghe Dima în discursu său ținut la Seracu, cu ocazia centenarului Independenței Greciei ⁴⁾.

„Un loc de frunte în istoria falnicului Epir (Evandros I-
„piros) ține Seracu, producând oameni patrioți și politicieni de
„frunte, poeți, învățați și filantropi, cât se poate de mulți pa-
„trioți, binefăcători și donatori.

„Nu se știe epoca când s'a fundat Seracu, dar există o le-
„gendă care zice: Mațuca horio, Calarites mahalas, Seracu
„pente spitia“. Adică Maciuca sat, Calariti mahala, Seracu
cinci case.

„Cu timpul zice d. Dima, se mări formând comunele: Pa-
„leohori, Seracu și Prosvala. Mulți emigrară în Agrafe, alții
„peste 100 cu familia Mamali emigrară în Grecia, în porturile
„Mediteranei și în Insule, atât din cauza locurilor stâncoase-
„cuiburi de vulturi cât și din cauza tiraniei“.

Din secolul al XVIII se face des vorba de Serachioți, care
prin comerțul imens ce îl făceau, ei trecură peste Balcani și
până în centrul Europei a) unde îmbogățindu-se deveniră bine

1) Buchon: Lo Grèce Continental et la Morée p. 333. Paris 1843
Aristu I. Suli: Simvoli istin Istoria ton Calariton după Revista Ipi-
rotica Hronica Anul III Ianina 1932.

2) Finlay: History of Greece f. VI. cap. IV. p. 198. Oxford 1877
Aravandinos P. Hronografistis Ipirit. II p. 163. 164. Atena 1856.
Enchiclopedia Lexicon Eleftherodachi f. XI p. 931.

3) Revue Illustration. Paris 1931.

4) Ziarul Eleftheria din Ianina cu data de 17 Iulie 1930.

a) Așa un oarecare Serachiot Adamu, ajunsese bancherul re-
gelul Spaniei, după cum ne spune doctorul Dima, în discursul său.

făcătorii patriei lor, înzestrând-o cu o școală⁵⁾ renumită, care dură până în anul 1821, grație căreia se ilustrară pe vremuri atâția Serachioți ca: ⁶⁾ I. Coletti, Gh. Ceprali, medicul lui Veli Pașa (b) în Peloponez; C. Ceprali, D. Zalocosta, E. D. Zalocosta; toți medici Rornumiți la Ianina. S. Zavoyani, K. Komison, L. Paliu, G. Biciu tot medici. Avem apoi pe: S. Daramanin, frații S. și D. I. Mekiu avocați; poetul G. Zalocosta⁷⁾ de care mă ocup în acest articol. Menționez de asemenea pe Vasilachi Bey Serachioti, medicul fostului Sultan Abdul; Gheorghe Vafan, profesor universitar; Nicolae Vafan, președintele Curții de casație din Atena; Gheorghe Bițiu, oftalmolog însemnat la Atena; Petre Zalocosta, chimist la Atena și atâția alții⁸⁾.

În timpul dominațiunii turcești, Seracul era capitala unei alte părți a Confederațiunii Comunelor Aromânești, care făceau parte din zona vestică a Pindului și care în secolul al XVIII-lea se ridicau la un număr de 42⁹⁾. Ali Pașa, satrapul Ianinei dizolva Confederația Comunală (Kinetikin Omospondia), care se distingea prin Auto-Administrație (Aftotelian) cu o populație de 750 de familii¹⁰⁾.

Seracul participă cu trup și suflet la mișcarea grecească din 1821, sub steagul ridicat de G. Turturi, dar are nenorocita soartă să fie trecut prin sabie și foc de armatele turcești trimise din Peloponez de către Hursid Pașa, sub comanda lui Ismail Pașa.

Poporul — populu cum îi zic Amincenii — a immortalizat expediția turcească prin următoarele cântece.

*Tria pulachia cathontan
Psila ston Aygheorghî
Tona tirai ta Ianina
T'allo catà to Valto
To trito to callitero
Mirologà ke legghi
Polli mavrila placose*

5) Matheu Paranica; Shediasma p. 73. Constantinopol 1867. Papadopolus Vretos. Neocelliniki Filofoghiat t. II. p. 289. Atena 1845.
6) Lambridu; Ipirotica Meletimata partea V Mețovo și Seracu p. 46. Atena 1888.

b) Veil Pașa al dollea fiu al lui Ali Pașa, fu decapitat la Kiu-tahia.

7) Lambridu: op. Cit. p. 70.

Ziarul Kirix din Ianina, din 17 Iulie 1930, cu discursul avocatului Rizu și cel din 22 Iunie 1930 cu discursul lui G. Roziu.

8) Ziarul Eleftheria din Ianina, din 17 Iulie 1930 cu discursul doctorului G. Dima, apărut și în ziarul Kirix din Ianina, cu data de 16 Iulie 1930.

9) Enciclopedicon Lexicon Eleftherodachi t XI p. 931. Ziarul Eleftheria din Ianina din 27 Iulie 1930 cu discursul doctorului G. Dima.

10) Ziarul Kirix din Ianina, cu data de 22 Iunie 1930, cu discursul D-lui G. Roziu.

*Psil'ap tin Ciucarela
Min'ine mavra ghidia
Den ine mavra provata
Ute ke mavra ghidia
Mon ine i Haltupides
Porhonte sto Seracu
Vriscun ta spitia erima
Tes portes anigmenes
Vanun fotia' ston Ailea
Ke chèn oli ti hora
Omer Kumbaros huaze
Sti mesi apo tin Gura
Pedia min kete to horio
Min kete ta vacufia
I Vlâhi to metanosan
Ke piso tha ghirisun
Ti les, ti les paliarvanite
I Vlâhi pâne ke figane
Ke pan catà zo Valto
Ki otàn allâxi o Keròs
Fkianun kenûrghiaspitia
Fkianun kenûrghies ecclesiès
Kenûrghia monastiria.*

Iată și cântecul popular al lui Dimachi faimosul căpitan de Armatołazi din Aspropotam.

*Enas Pașas diaveni k' allos erhete
S'ta Triccala pagheni mes s'ton cașapà
Ghirevun tus papàdes ap tin Castanià
Ghirevun ton Dimachi ap't'Aspropotamò
Aftostrehi ke piànita psilà vunà
S'tu Kriki ta saràghia mes s'to Mețovo
Psitâ ihe s'to trapezi ke glicà crasià
K'oliya troi ke rini ke den hêrete
K'ò Nicolòs yòstu ton parigori
Ghiati den tros Aféntim ke den herese
Tâ spiția k'ian mas capsun alla fkianome
Tâ provata an mas pàrun ala pernume
As in'calà I Vlâhi st' Aspropòtamo.*

La biografia lui Coletti tratez pe larg calamitățile suferite de Seracu, din cauza participării Serachioților la revoluția dela 1821 și a conduitei comune grecești Gocistea de lângă Seracu, care ușurară armetelor turcești ocuparea Seracului prin faptul că, Gocistenii serviră ca călăuze prin potecile munților după cum ne istorisește Spiridon Tricupi în remarcabila sa lucrare Istoria Revoluției grecești dela 1821, cap. VIII, pag. 270, ediția din 1888, apărută la Atena.

Seracu rămase sub dominația turcească până în 1912, când trecu sub dominațiunea grecească.

Poetul Gheorghe Zalocosta ¹¹⁾, s'a născut în anul 1805, luna Aprilie în comuna Seracu, după cum pomenesc mai sus, de părinți aromâni. Tatăl lui se numea Christodulu Zalocosta, iar mama sa se chema Ecaterina. El mai avea doi frați și două surori. Puțini ani după nașterea poetului, tatăl său căzu în disgrația lui Ali Pașa Tepelenli, satrapul și tiranul Epirului, care sugea sângele chiar celui mai bun om al Epirului, prefăcând Epirul în ruină și pustie.

Motivul turbării și urgiei lui Ali Pașa către bătrânul Zalocosta era următorul. Intorcându-se dintr'una din călătoriile sale din Italia, aducând ca întotdeauna diferite mărfuri fu impus de Ali Pașa la grele dări ilegale, ceea ce făcu pe negustorul Christodulu Zalocosta să se opue, atrăgându-și prin asta furia satrapului Ali Pașa, care ordonă punerea lui în temniță, de unde nu scăpă teafăr decât prin mijlocirea compatrioților lui adică: Ceprasli și Coletti, medicii lui Nuctar Pașa și Veli Pașa, fiii lui Ali Pașa. Christodulu Zalocosta fu nevoit să dea Satrapului cea mai mare parte din mărfurile aduse, ca să înlăture urgia lui și chiar decapitarea.

Scăpând ca prin minune bietul Christodulu Zalocosta, tatăl poetului, din ghiarele rapace ale lui Pașa, cu inima strânsă de durere, se hotărî să-și părăsească scumpa lui Patrie, plecând în Italia, luând cu el pe cei doi mai mari copii ai lui, pe Dimitrie și pe Gheorghe, care erau în vârstă de 9 ani. Asta s'a întâmplat în anul 1814. El s'a stabilit cu negoțul la Livorno, punând în școalele de acolo pe cei doi copii ai lui.

După terminarea liceului, poetul Zalocosta se înscrie la Facultatea de Drept, iar fratele lui Dimitrie, la Facultatea de Medicină.

În timp când urma la liceu, i s'a întâmplat poetului un episodiu și asta din cauza înclinațiunei ce avea pentru pictură. Dimitrie, fratele său cel mai mare, îl certa pentru mania lui în arta picturii, ba chiar îl bătea, cu toate că, poetul mereu îi promitea că se va lăsa de pictură, totuși se ocupa în ascuns. Intr'o zi fiind surprins de Dimitrie și luat la bătaie, scăpă ca prin minune prin intervenirea unui italian, prieten al familiei, care dojenă pe Dimitrie, demonstrându-i că, pictura este o artă frumoasă și aleasă de care mândrește Italia prin renumiții ei pictori. Tot acel italian comunică tatălui lor de cele întâmplate, iar înțeleptul tată opri pe Dimitrie, ca să dojeneze sau să bată pe fratele său Gheorghe.

Isbucnind revoluția greacă din 1821, atât Christodulu Zalocosta cu copiii lui Dimitrie și Gheorghe, cât și alți greci

și filogreci, porniră din Italia cu un vapor închiriat de Alexandru Mavrocordatu, debarcând la Misolonghi în ziua de 21 Iulie 1821, puține zile după catastrofa suferită de Calariti și Seracu. Ajunși în Misolonghi, căutară familia pe care nu o văzuseră de opt ani de zile și pe care o găsiră la Pyrgos din Iliada, unde se retrăsese după distrugerea Seracului. Nu trecu un an dela întâlnirea lor și poetul avu nenorocirea să-și piarză părinții în aceeași zi, adică în anul 1822.

După moartea părinților săi, poetul porni de pulsul mișcării revoluției pentru libertate și independență, se înrolă sub comanda Armatolului Anagnosti Papastathopulu din Iliada, devenind chiar secretarul lui, iubindu-l ca pe un părinte, deoarece Armatolul Anagnoste, ținea foarte mult la tânărul poet, văzându-l așa de entuziast și pornit pentru război la vârsta lui cea fragedă. Atașându-se trup și suflet pe lângă suszitul Armatol, participă la diferite lupte din împrejurarea Misolonghiului și a exodului bieților Misolonghiți, victima unui ticălos de Efialte grec, nu bulgar cum pomeneste Vorțela în cartea lui intitulată Ftiotis. Poetul a participat de asemenea la diferite expedițiuni în contra vechiului Patras (Paleon Patron); de asemenea în luptele angajate la Alonistenan, Maguliana, Issari și în mai multe lupte îndreptate în contra lui Ibrahim Pașa.

Tot în anul morții părinților săi, adică în anul 1822, muri și Dimitrie, fratele său cel mare.

Murind Dimitrie, fratele său cel mare și rămânând el singur protector al fraților lui cei mici, fu nevoit să părăsească rândurile combatanților, ca să îngrijească de ei. Cu timpul el orându-i foarte bine pe surorile lui, pe Elena și pe Maria, iar pe Spridon, fratele său cel mic, îl crescă până când veni în vârstă să intre în armată, ajungând până la gradul de aghiotant și muri cu câțiva ani înaintea poetului.

După revoluție și câștigarea independenței poetul Zalocosta continuă să rămâie în serviciul armatolului Papastathopulu care ajunsese colonel și devenise în anul 1829 Inspector General al armatelor din vestul Greciei și care numi pe poetul Zalocosta secretar al Inspectoratului, rămânând în acest post până la 1 Aprilie 1832.

În timpul luptelor dela 1821, Zalocosta înzestrat de natură cu darul Muzelor, făurea versuri, publicând în Colecția „Ton Apanton“, prima lui poezie intitulată „Lupta dela Sovolacu“, făcând astfel primul pas în arta poetică. Deși poezia era mediocră, totuși conținea după opinia lui Parashu exprimată în Colecția „Ton Apanton“, p. 291, părți deosebite din acea poezie, ca versurile care zugrăvesc lupta între Karaiscaki și Kehaià, cum glonte turcului dădu greș iar al lui Karaiscaki nimeri în plin. Iată versurile de neisbutirea glontelui al lui Kehaià.

11) Ethnicos Imerologhion Atena 1865

Spiru P. Lambru: Gheorghios Zalocostas Atena 1865

Dimitracopulos P: Zalocostas. Atena 1903.

„Ié tis Turcas, ecraxen o iros mi salevisis
 „Na ise Turcos anandros che na me simadevisis
 „S'afiso proton
 „Esighisa ch'eghelasa dia ton combasmon su
 che den isthánthin alloti istontufechismonsu
 „Imi ton croton.

Iată și versurile de nemerirea glontelui al lui Karaiscaki:
 „Ipeche voli flogheron cata tu Turcu ripti
 „Voli thanátu ipsilón vari ta sôma pipti
 „Tu alazónos.

Lupta dela Sovolacu a avut loc în anul 1822.

Poetul Zalocosta era versat în literatura italiană și mai ales în operele poezilor clasici italieni și de care era călăuzit în toată viața lui de poet, călăuzit mai ales de Tassó și Dante și de poezii clasici eleni ca : Homer, Sofocle, Pindar și Eschile.

Printre poeziile lui de seamă putem cita poema : „Mesolonghion“, pentru care a și fost premiat cu coroană de lauri, înmănată de însuși Regele Greciei în 20 Mai 1851, la concursul de poezii ce se ținea în fața Universității.

Mai avem apoi poeziile : „Tó Háni tis Gravias“, „To stómion tis Prevezis“, „Armatoli che Klepte“, „O Fotos che 1 Froso“, „Oaspasmo tis 25 Martiu“, „Schiás tu Faliru“, „Marcos Bojaris“ și altele care mai toate erau inspirate de amintirea anilor de luptă dela 21 pentru Independența Greciei.

Marele scriitor și poet Gheorghe Parashu, descrie în cuvinte mișcătoare dragostea poetului pentru Misolonghi. Iată cum se exprimă :

„Dar această odă, denotă că, acesta are și alt privilegiu, „privilegiul dragostei și al dorului, căci dacă ar lua cineva „în considerație, că în epoca dela 1851, a scris poetul „Misolonghiul“, premiat, în care epocă schițează ultima licărire „de noapte (tin teleftéan actinostefi nicta), sau vărsa pasiunea „lui în opera lui în opera lui Capsali (Melodrama tu Kapsali) „și sufletul lui procrează astfel zis epopea vestitului oraș, în „aceiaș epocă prezintă și o odă în favoarea Misolonghiului, ar „trebui să plângă cineva în amintirea lui poema și patriotismul, ar trebui să deplângă virtutea și geniul ! O ! dacă „aș fi fost și eu, jalnice prietene, copil al Misolonghiului, tră- „ind aș fi voit să te încetățenesc în locul pe care l'ai adorat „ca poet și luptător, murind aș fi voit să te cinstesc ca un „cinotaf, lângă mormântul lui Bocian ca să-l trezești la vic- „torii — lângă țărâna lui Byron — ca să se audă dubla me- „lodie“.

Astfel se arată escendentul primelor zile ale lui Zalocosta asupra creațiunilor sale datorit amintirilor neuitatelor lupte ale Revoluției dela 1821.

V. DIAMANDI-AMINCEANUL

LUI TALIARCHUS

Da, ai dreptate, Taliarche,
 La noi credința veche moare,
 Icoane, pravile și datini
 Le calcă turma în picioare.

Adurmecări de frumusețe
 Sunt condamnate ca o vină
 Și ironia'ntinde arcul,
 Spre purtătorii de lumină.

Dar nu-i cuvânt să crezi că alții
 Nu văd și nu gândesc ca tine,
 Și nu-i cuvânt să ieși din lupta
 Ce-o ducem toți pentru mai bine.

De când e lumea marfa proastă
 Cu toba s'a vândut în piață,
 Gunoaiele întotdeauna
 Pluti-vor tot la suprafață.

Ci tu, de vrei să fii heroldul
 Și chip vârtuților bătrâne,
 Gândește-te că apa trece
 Dar aurul din fund rămâne.

Și câtă vreme din tărie
 La noi o rază mai pătrunde,
 Din larg de lumi chemării tale
 E cineva care răspunde.

La luptă, s'alungăm blestemul
 Și-a îndoeilor urgie,
 E mult mai strălucită firea
 Decât îți pare astăzi ție.

Și, de ne'nșală mascarada
 Și bucuria ne-o umbrește,
 Dincolo de cortina fadă
 E adevărul ce trăește.

E duhul care'mbracă forme,
 Este lumina ce creează, —
 Dar biruința e a celor
 Cari știu să creadă și cutează !..

I. U. SORICU

Epistole impotriva lui Iuda

I

Tu ai rămas, drag prieten de odinioară, dincolo de baricade. Ești, umanitarist, democrat și lupti pentru dreptatea socială. In ce privește problema evreiască, tu care întrebuițezi atâtea expresii-șablon ca „luptă de clasă”, „fraternitate veșnică” și alte similare luate din arsenalul marxist, sau hiramic, nu o consideri gravă și nici nu-i dai mare importanță. Ba socotindu-te și „bun român” — cum se scrie prin gazete — spul că pe pământul românesc au năvălit în trecut numeroase popoare care însă au dispărut fără urmă. Așa afirmi tu, drag prieten de odinioară, se vor lovi și evreii de masa românească și vor dispărea fără urmă.

Decât prin asta tu recunoști că există o *năvălire evreiască*, fie ea pe cale pașnică, lentă și camuflată. E greșit însă să crezi că toți năvălitorii din trecut s'au retras și au dispărut așa de bună voie. Ei s'au lovit de rezistența dârză, transformată la timp oportun într'o contraofensivă și mai dârză, a băștinașilor de pe aceste meleaguri.

Dar să lăsăm aceste lucruri mai mult de ordin generic și să venim la subiectul nostru.

Știindu-mă dincoace de baricade tu îmi ceri, cu o ușoară ironie pe care ți-o ghicesc pe buze, să-ți comunic și ție temeii antisemit al luptei mele, al luptei noastre vreau să spun. Îți primesc cererea și îți înapoez ironia...

Dela început trebuie să știi că neputând comprima răspunsul într'o singură epistolă sunt silit să ți-l dau în două și poate ca o urmare ulterioară. Și, ca să fiu metodic voi împărți argumentele în două categorii:

a) temeii antiiudaice datorite esenței iudaismului în genere sau etice iudaice, și

b) temeii antiiudaice privind problema prin prisma românească.

In această primă epistolă voi dezvoltă aspectul cel dintâiu al problemei.

Iudaismul, prin care înțeleg învățătura și practica iudaică, este cel mai sinistru fenomen etic și politic din toate vremurile. Este religia urei îndreptată împotriva tuturor popoarelor neebree.

Nu voi recurge spre a-ți dovedi acest lucru la sinistrul cuprins al Talmudului, nici la cuvintele de foc și pârjol ale Rabinului Simon Ben Johai: „Pe cel mai bun dintre goimi omorâ-l; celui mai bun dintre șerpi, sdrobește-i capul”, ci voi imprumuta numeroase texte din însuși Testamentul cel

Vechiu care constituie baza învățaturii și oglinda etice iudaice.

Tu știi că Moise a dat evreilor decalogul. Și mai știi că una din poruncile acestuia spune „Să nu ucizi”.

Dar, însuși Moise a ucis, și el însuși a organizat măcelul în masă, aidoma că cele ce se scriau despre războiul total de către Ludendorf.

Se spune în Biblie că odată Moise a eșit pe câmp și a văzut cum un egiptean se bătea cu un evreu și atunci Moise „S'a uitat în toate părțile și, văzând că nu este nimeni, a omorât pe egiptean și l-a ascuns în nisip”. (Eaodul cap. 2 v. 12).

Crima făcută acum câteva milenii în nisipurile Egiptului își are tâlcul ei. Ea e mărturie vie că întemeetorul religiei și al Statului ebru a omorât un om.

Aceste este primul aspect.

Căci mai e ceva: l-a omorât în chip laș pe la spate după ce s'a convins că nu-l vede nimeni și apoi l-a ascuns în nisip. Cum viața și faptele lui Moise trebuie să fie luate ca pildă de fiecare evreu, îți dai tu seama ce sinistră apare drama din nisipurile Egiptului? Ea constituie geneza omorului ritual izolat sau în masă perpetuat din generație în generație de către rabini și hahami, al crimei prin dosirea victimei.

Aceiaș Moise când a dat, mai târziu, „legea” poporului ebru i-a poruncit: „Să nu mâncați din nici o mortăciune; s'o dai străinului care va fi în cetățile tale s'o mănânce, sau s'o vinzi unui străin; căci tu ești un popor sfânt pentru Domnul, Dumnezeul tău. (Thora cap. 14 v. 15). Iată dar aci „poporul are ordin să otrăvească celelalte popoare cu mortăciuni... Cum să te miri apoi de faptul descoperit acum câțva timp într'un oraș din Moldova că un măcelar evreu alimenta clientela sa creștină cu carne de vite moarte sau bolnave sau acela al unei fabrici de medicamente iudeo-maghiare din Ardeal care umplea fiolele cu apă chioară sau își fabrica pilule „salvatoare” cu fel de fel de produse care numai medicamente nu erau.

Și toate astea îngăduite de religie și ordonate de Talmud!

Să pășim însă mai departe în spicuirea legii și faptelor lui Moise consemnate în Thora.

Știi că înaintea de venirea evreilor pe „pământul făgăduinței” acesta era locuit de alte popoare, printre care și Madianiții, Moabiții și alții, desbinați între ei. In Cartea Numerii din Vechul Testament (cap. 31) se spune că evreii, după porunca dată de Moise, au luptat în contra Madianiților și au ieșit victorioși. Le-au jefuit apoi averile, le-au ars cetățile și le-au prin femeile împreună cu pruncii lor. Lupătorii fiind, evreii nu au cunoscut de data asta care este „porunca” lui Moise deci „Cuvântul Dumnezeului lui Izrael”, în privința celor prinși în război și i-au luat ca robi ducându-i în tabăra evreiască. Și iată ce se spune textual în Biblie: „Moise, preotul

Eleazar, și toți mai marii adunării, le-au eșit înaintea, afară din tabără. Și Moise s'a mâniat pe căpeteniile oștirii pe căpeteniile peste o mie și pe căpeteniile peste o sută, care se întorceau de la război. El le-a zis: *Cum? Ați lăsat cu viață pe toate femeile? Acum, dar, omorâți pe orice prunc de parte bărbătească, și omorâți pe orice femeie care a cunoscut pe un bărbat culcându-se cu el. Dar lăsați pentru voi pe toți pruncii de parte femească și pe toate fetele care nu au cunoscut împreună cu bărbat*. (Numer. cap. 31 v. 13—18).

Nu-ți apare aci oare, Moise al iudeilor ca un adevărat monstru când ordonă omorârea în masă a tuturor pruncilor de parte bărbătească și păstrarea fetelor pentru „poporul ales”? Nu-ți apare mult mai umanitar barbaru Attila care ardea cetățile, omora luptătorii dar cruța sclavii și mai cu seamă copiii?

Toate aceste crime în masă le-au făcut evreii din ordinul expres al lui Moise care le prezenta ca o poruncă a lui Dumnezeu. Un Dumnezeu care ordonă omorârea pruncilor de parte bărbătească și păstrarea celor de partea femeiască pentru lugubre plăceri sensuale ale poporului „ales”, ale poporului-monstru vreau să spun.

Iată un text mai generic, o poruncă dată de întemeietorul moziismului: „*Și după ce Domnul, Dumnezeul tău, o va da în mâinile tale, să treci prin ascuțișul săbiei pe toți cei de parte bărbătească. Dar să iei pentru tine nevestele, copiii, vitele și tot ce va mai fi în cetate, toată prada, vrășmașilor tăi, pe care ți-i va da în mână Domnul, Dumnezeul tău. Așa să faci cu toate cetățile care vor fi foarte departe de tine, și care nu fac parte din cetățile neamurilor acestora. Dar în cetățile popoarelor acestora, a căror țară ți-o dă ca moștenire Domnul, Dumnezeul tău să nu lași cu viață nimic care suflă*”. (Thora).

Toate, toate acestea din porunca Domnului Dumnezeului lui Izrael, acel Izrael care a obținut prin fraudă binecuvântarea părintească, îmbrăcându-se în haina fratelui său Esau.

Ai auzit vre-odată ceva mai lugubru ca aceste texte „divine” evreești care au plămădit etica iudaică de milenii? Nu, niciodată!

Nici unui alt popor Dumnezeu nu i-a poruncit „*Să nimicești toate popoarele pe care ți le va da în mână Domnul, Dumnezeul tău; să nu arunci nici o privire de milă spre ele*” (Thora cap. 7 v. 16).

Iară dacă cele de mai sus nu ți se par concludente față de faptele în sine, citește te rog și următoarele texte care oglindesc în deajuns barbariile eticei ebraice:

„*Domnul Dumnezeul nostru, ni l'a dat mâini, și l-am bătut pe el (Pe Sihon, regele Hesbonului n. n.) și pe fiii lui, și pe tot poporul lui. I-am luat atunci toate cetățile și le-am nimicit cu desăvârșire; bărbați, femei și prunci i-am nimicit cu*

desăvârșire și n'am lăsat să scape nici unul măcar. Numai vitele le-am răpit pentru noi, precum și prada din cetățile pe care le luasem” (Thora cap. 2 v. 33—35).

„*Le-am nimicit cu desăvârșire (locuitorii din Basan n. n.), cum făcusem cu Sihon, regele Hesbonului; am nimicit cu desăvârșire toate cetățile împreună cu bărbații, femeile și pruncii. (Idem cap. 3 v. 6).*

„*Și am nimicit cu desăvârșire trecând prin ascuțișul săbiei tot ce era în cetate, bărbați și femei, copii și bătrâni, până la boi, oi și măgari*”. (Iosua cap. 6 v. 21).

Iată cecece constituie hrana spirituală a evreilor în temple și în havre. Ei se consideră încă popor ales chemat să stăpânească tot pământul și să transforme toate popoarele în robi, atunci când nu le trec prin ascuțișul săbiei.

Dacă m'aș opri numai aci, am suficiente temeiuri să disprețuiesc etica macabră a lui Iuda și să lupt din răspuțeri cu eu și poporul meu, să nu avem soarta popoarele din Biblie „măncate de fiii lui Izrael”.

Căci pretutindeni pe unde a trecut Izrael a lăsat ruină și pustiu.

El a dezagregat imperiul Babilonului. Prin prostituare a distrus Imperiul Medo-Perșilor.

Morbul lui satanic a prăbușit Sfânta Rusie ortodoxă. El e agentul patogen al luptelor fratricide. El speculează munca tuturor popoarelor pe care le aservește.

Insuflețit de cele mai egoiste năzuinți materiale el a semănat pretutindeni ruina morală.

Față de evreu eu nu am altă comportare decât aceea a unei ființe amenințată în însăși viața ei și care se apără cu orice mijloace. Ființa colectivă a națiunii va reacționa și ea identic.

Nu ți-am dat aci decât fragmente din temeiurile care insuflețesc lupta mea anti-iudaică.

Sunt aceste dovezi decisive ca să convingă pe orice om de bună credință.

Iar rândul viitor îți voi vorbi despre Iuda între noi.

P. BUCOVALLA

DOCUMENTE

Prințul de Lygne, general în armata austriacă, scria despre boerii români în secolul al XVIII-lea:

„*E o situație cu totul aparte pentru acești oameni. Bănuți de Ruși că preferă pe Austriaci, suspectați de aceștia din urmă că țin cu Turcii — adevărul este că doresc din inimă plecarea unora, pe cât se tem de reîntoarcerea celorlalți*”.

PITLU CIUNGU

Deade ploaie ; padea vearde supse apa ca un sfungu.
 Oile-asgheară ;
 Picurali cu tâmbârli, ninga mini s'adunară
 Ca tu etă dit zămane.
 Ia-lea vine ș' Pitlu Ciungu
 Tu tâlgane.
 Fața lui di furu astraptă,
 Ocli niuroși di foc
 Spun giuneața țe-are faptă
 Pe-acest loc.
 Maș un braț ili tăliă calea
 Țe-avea luată :
 Capidan cu numă mare peste'ntreaga lui suțată,
 Stindzea jalea,
 Umplea valed
 Cu-a dușmanilor trupuri moarte
 Di s'aspăirea ș'zulăchili,
 Iar lumăchili
 Trimbura de-ahătă frică și-s dădea la ună parte.
 Ma'nă dzuă tu apirită
 'Nă rufee neapucată di andarți fu sâlăghită
 Ș' i agudi
 Brațlu-a lui neasvimtu 'ndrept
 Ș'lu juli
 Pi sum braț lișor pi chept.
 Un părmitu bângă s'nă spună
 Di-ți vinea di focu s'plândzi
 Și-ți părea că vrea s'te-adună
 Tu suțata-ei răspândită, cu părmitlu țe-ahiursi
 Ma uhtă nutrinda-și brațlu
 Țe'l spunea cupaciu uscatu
 Ș'bitisi :
 „Vreți să știți tri mâna mea ?
 „O băgai timeliu la Lațlu
 „Funicolu când hirbea !”

NICOLAE GH. CARATHANA

Adevăr

Da, suntem o națiune pulverizată prin interesele personale, grupate sub masca unor partide politice, cari nu sunt de fapt decât partide politice.

N. IORGA

Colonizarea Cadrilaterului

N'a fost o simplă întâmplare, nici un capriciu al vre-unui guvern, când a decis Take Ionescu, ca ministru de interne, trimițând pe primii Macedo-Români în noua provincie preluată în 1913, nici un act arbitrar al ministerului liberal și, mai ales, al lui Alex. Constantinescu, ministrul agriculturii de atunci, când, în 1926, a votat legea treimeloz, permițând colonizarea

Prin tratatul dela Lausanne (1923) și prin convenția-anexă de schimb de populație, peste un milion și jumătate de greci s'au refugiat din Asia Mică, în strâmțul teritoriu al Greciei, cu toate că s'au dislocat peste 500.000 de musulmani din Grecia pentru a se duce în Anatolia.

Acești greci, în ținutul Veriei, Megleniei, și în alte regiuni românești — au căzut ca o invazie ; ca și năvălirile din Ev Mediu oamenii erau duși de autoritățile grecești peste populațiile alogene ale Greciei, mai ales peste Români.

De aci a venit necesitatea colonizării pentru niște bieți oameni scoși din căminurile lor, aruncați pe drumuri—de aceeași rasă cu Români de peste tot, harnici și necesari la granița noastră de Sud-Est.

Dar totul s'a făcut în pripă, fără program și fără nici un fel de tragere de inimă. După primele colonizări, au început dificultățile. Guvernul național-țărănist, uitându-și misiunea de guvern românesc, din demagogie, pentru a obține voturile Bulgarilor, a închis aproape granițele.

Români din Balcani nu aveau voie să vie la București nici pentru operații chirurgicale ; așa de strașnice au fost autoritățile noastre contra Românilor, când peste zece mii de Armeni și Greci din Turcia se refugiau la noi, iar sute de mii de lăcuste galițiene inundau târgurile și orașele României.

Astfel, ce mai mare înjosire decât spectacolul acelor coloniști, macedo-români, veniți din Bulgaria sau aiurea, stând cu lunile prin Ramadan și o societate italiană de zahăr, având mai multă milă de ei, decât guvernul din București !

Astfel opera de colonizare a fost mai mult o rană sângerândă, a fost o trunchiere sălbatică a unei acțiuni, ce nu a dat roadele obișnuite ; nici atunci când s'a continuat colonizarea prin elemente de ori unde, chiar și cu arcașii lui Ștefan cel Mare din Bucovina jidovită.

Nu avem menirea să ne văităm, să jucăm rolul Cassandreii ; așa cum a fost colonizarea, în poșida unor forțe netrebnice, Macedo-Români s'au așezat în Cadrilater, câteva familii numai. Vre-o șeșe mii. Au făcut câteva sate model, din cele mai frumoase din țară, persecutați, cu banii cheltuiți în șederi inutile prin porturi sau așteptând ordinul din țară ca să se îmbarce — numai prin munca și priceperea lor.

Oameni capabili de asemenea sfortări supraomenești, cu un optimism eroic în situații tragice, — iată un exemplu rar din virtuțile nepieritoare ale rasei.

Colonizarea era necesară, cum trebuia concepută și cum trebuie reluată, în împrejurări mai bune pentru Români din această țară, pentru că, după marele război, după nemai pomenitele sacrificii ale României, după agresiunea sălbatică bulgară (în 1916), trebuia ca Dobrogea de Sud să devie românească

Trebuia, pentru că Dobrogea de Sud apără Capitala și este scut pentru flancurile Munteniei; Dobrogea deschide drumul Moldovei și Basarabiei.

Năvălitorii, Perși, Romani, Bizantini sau Turci și Germano-Bulgari n'au putut năvăli în țările românești de cât după ocuparea totală a provinciei dintre Dunăre și Mare.

Cadrilaterul, prin Macedo-Români, chiar așa de meschin cum a fost colonizat, a devenit mai românesc; prin ei, Macedo-Românii, s'a pus capăt iridentei sângeroase bulgărești și prin ei s'a făcut trăsura de unire cu România-Mare.

Ar trebui un întreg program de reluare a problemei, care este un simplu prolog până acum. Sunt mijloace destule, chiar în situația de azi, pentru reactivarea colonizării și ducerea ei la capăt.

În Grecia, Bulgaria, Iugoslavia, Albania Macedo-Românii o duc foarte greu; li se răpesc drepturile cele mai elementare naționale, sunt siliți să se asimilize; dar, fără sprijinul nimănui, cu curajul de stăncă ce nu l-au sfărâmat milenii de suferință și nedreptate, ei rezistă, chiar când, în aparență, cedază; poate nici în trecut, n'a bătut suflul românismului cu atâta tărie în peninsula Emului ca astăzi când Românul e părăsit propriilor sale puteri. Reînvie mereu ca pasărea Phoenix. Ce exemplu de măreție națională pentru cei cari luptă aici ca România să fie a Românilor!

Din formidabila luptă vor ieși și ruine fumegânde și răniți de moarte și pierduți din slăbiciune de înger; dar cei cari vor rămâne vor fi „piatra de cremene” a neamului românesc cum a spus-o generalul Cantacuzino-Grănicerul.

Și ori unde intră în bătălii, ori unde este un mănunchi dintre ei, adversarul primește lovituri mortale.

Poate într-o tragedie, să găsim elementul de salvare; prin ispășire și purificare. De altfel legionarismul stă la baza marilor isprăvi ale Românilor de pretutindeni și mistica lui constructivă a fost baza rezistenței și persistenței Macedo-Românilor în Istorie.

(Dir. Buna Vestire).

ION FOTI

Stadiul actual al muzicii în lume și la noi

IV

Imi aduc aminte; prin 1914, la una din lecțiunile sale asupra muzicii dramatice, *Vicent d'Indy*, spunea: — Orice am face și orice am drege, că am vrea-o ori nu, trebuie să recunoaștem că suntem încă în *perioada postwagneriană*. Să se producă, numai, fenomenul muzical dramatic nou, și îl vom înregistra cu toată inima“.

Va să zică în timpul când întregul univers muzical se uluia, bântuit din toate părțile de vajnici inovatori, învârtejiți de surle și trâmbițe pretins revoluționare atât de prielnice ambițiilor de popularizare și de eventual câștig material, atât de generoase față de interesatele ori sadicele porniri de distrugere și de autogenializare, — d'Indy, nelcintit, zâmbia, da din umeri, replica celor ce nu voiau să audă:

— „In desert; nu e asta“ — *Fenomenul întârzie!*

Dar cu altă împrejurare, care anume nu mai știu, profesorul ne spusese: — „Eu construiesc chiar și în muzica dramatică“

Ce înseamnă aceasta? — Că ceilalți *nu construiau*

Desigur, protestări unanime erau în cugetul și pe buzele celor interesați în fața unei asemenea... inepte „insinuațiuni“. Căci toți pretindeau că și ei construiesc; dar ca să le „descoperi“ construcția, trebuiau alți ochi... mai pătrunzători, altă simțire... fină, alt spirit... mai avansat! — „Este construcție și construcție“ — strigau neofiii și acoliții, tocmai acei care se cuvea să le-o pue în vedere, el, lor. E neîndoios că însuși spiritul distrugerii își *construiește* distrugerea...

Dar adevăratul înțeles al vorbelor lui d'Indy e mai adânc, și epocal. Ele denotă că în judecarea perioadei muzicale prin care trecea, criticul nu mai rămânea obiectiv tocmai printr'un exces de obiectivitate. El se uita pe sine. Căci el, într'adevăr, a produs fenomenul dramatic muzical nou, pe care, până la moartea lui, a omis să-l „înregistreze“, cu toată bunăvoința pe care nu pregea să și-o mărturisescă! Care este acel fenomen? Al *construcției*. — Care construcție?

Nu în toate timpurile fost-a oare muzica teatrală — căci de ea *mai cu seamă* este vorba când se pomenește de muzica dramatică — o adaptare la scenă a stadiului de progres muzical dintr'o perioadă oarecare? Câtă vreme muzica era în stadiul *madrigalului*, teatrul muzical a fost o adaptare a *madrigalului* la necesitățile scenei. Când *madrigalului* i s'a substituit

aria, istoria s'a repetat. După *simfonia beethoveniană*, vine teatrul muzical wagnerian. Iar d'Indy se îndrumează spre aplicarea rigorilor poemului simfonic în elaborarea *nouei drame muzicale*. Și mă încumenez să afirm că acest cuvânt, ultim în dată, va rămâne ultimul și în necesitatea morală a artei muzicale dramatice în general. Or, madrigal, arie, procedee simfonice, poem simfonic, sunt construcții, ori stadii mai curând ale dezvoltării spiritului constructiv, nu numai perfect explicabile pentru respectivele lor epoce, dar valabile permanent în economia generală a realizării teatrului muzical, ca fiind *caractere arhitecturale raționalizabile*, și fără prejudiciu nici pentru și, cu atât mai puțin, din partea genului verist, ori a celui cinematografic, cari sunt genuri teatrale sonore și nici de cum muzicale; o distincție căreia bine ar fi să i se acorde o serioasă atenție.

Dar această strălucitoare lumină lăsată de d'Indy în urma lui ca o providențială consecință a lanțului atâtor sisteme de construcție și mentalități artistice epocale ne îmbie către orienturi încă și mai vaste.

Dacă s'a spulberat însfârșit erezia clasificării *fondului muzical* în simfonic și dramatic, adevărata muzică nefiind decât de una și aceeași clasă; dacă orice gest muzical, oricât de dramatic, poate deci să fie *simfonizat*, după legi cărora întâmplarea doar le-a permis să fie formulate pentru întâia oară în tratatul meu de Estetică Muzicală, — dacă s'a constituit pe baze științifice, artistice și folozofice reale *unitatea simfonico-dramatică a muzicii*, după o vulcanică clocotire laboratorică de douăzeci și cinci de secole, — mai subsistă totuși nedumeriri și discuții asupra *sensului muzicii*.

În această privință, dacă nu mai e cu totul exact ceea ce foarte probabil modestia îl silea pe d'Indy să afirme, anume că relativ la muzica teatrală suntem încă în perioada postwagneriană, putem totuși constata că în ceea ce privește muzica în general, cu excepția liniei clasice continuate până astăzi, suntem perioadă de ultime agonii ale romantismului deficient post-beethovenian care naufragiază în jazz și absurditatea *atonalismului*.

Jazzul fiind o consecință ultimă în dată cași în posibilități a romantismului, înseamnă că a început cu primele simptome ale acestuia. El nu este o creațiune a timpului actual, săpându-și drumul de mai bine de un secol. El nici nu este măcar o creațiune, ci o stare de fapt acută, criza supremă a unei maladii incurabile, după care nu poate urma decât deznădămintul fatal, pentru definitivul triumf al adevărului. Și dacă am admite totuși că el, jazzul, e o caracteristică a timpului nostru, putem judeca violența și grabnica apropiere a sfârșitului acestei endemii, după perioada ei de statornică și gradată incubație, lungă de o sută unsprezece ani.

Linia clasică dela Beethoven încoace o cunoaștem: Wagner, (și el,) Brahms, Franck, Saint-Saëns, d'Indy, Dukas. Și bine definitul și nu rare ori splendidul chiar romantism deficient postbeethovenian agonizează în afara acestei linii cu uimitoarea trăsătură de unire straussiană, și delimitabil în două caractere, unul îndeobște recunoscut romantic, până la Berlioz, inclusiv; și cellalt, cuprinzând diferitele aspecte ale *modernismului*.

Cele două perioade de romantism precedente au fost de natură cu totul diferită de a acestui al treilea romantism, post-beethovenian. Astfel, prima, aceea a *Trubadurilor, Truverilor, Minnesingerilor*, paralel cu contra punctul medieval, a exercitat o influență grație căreia, completată de acțiunea „romaticizantilor“, prima etapă clasică, *cântul gregorian*, fu sfârșimată — deși nu desființată — și fecundată totuși de spirit și suflu nou, pentruca să toarne din nou cântul în fraza de motet, madrigal, *formă suită*, ori în subiect de fugă. A doua, aceea care a dezagregat *sinteza Bach*, a făcut loc celei de a treia etapă clasică, *Beethoven*, ca o consecință a individualismului care totuși nu a spulberat principiul pluralisticului contrapunct. Perioade de romantism cu putere de *distrugere* organică și fecundare a unor organisme fecundabile și veșnic vii în ele însele deci; cu putere de distrugere și *reocnstrucție*. Reliefat de caractere de măsura unor Schumann, Liszt, Berlioz, în cari mocneau germenii unei genialități superioare poate chiar celei beethoveniene, cel de al treilea romantism, postbeethovenian, este însă deficient până și în acțiunea distrugerii, în sensul că nu caută să distrugă decât numai mental, iluzoriu; și nu reușește decât să se distrugă pe sine.

Romantismul postbeethovenian — cel imediat, până la Berlioz, ca și cel modern — a crezut că poate trăi și se poate edifica exclusiv din *colorit*. Și piramidalul edificiu s'a năruit în neant. S'a infiltrat apoi, coloritul prin închegăturile monumentului clasic, pentru a-l dezagrega și prăbuși. Dar intransgresibila logică l-a transformat în ciment consolidator. Totuși, din excesul luptei resurselor instrumentale împotriva eternei cântări, luptă care datează chiar de la primele încercări de creare a stilului instrumental, a rezultat, ca o reafirmare a caracterelor Renașterii, o hipertrofie a gustului psihologic și mai ales *descriptiv*, în dauna intelectului și spiritualului, și căreia i se datorește prezentul caracter al romantismului, stadiul actual de insuficiență a pătrunderii de spirit; și de incoerență arhitectonică. Precizând, *orchestra*, ca mijloc de senzitiv și pitoresc, este astăzi agentul corosiv și de nimicire a *cântării* construite. Și iată care pare a fi aspectul general al muzicii contemporane.

— „Căutați să adânciți acest adevăr, să fiți mereu foarte

atenți asupra lui, anume, că o operă de artă nu se edifică, nu trăește și nu convinge, nu creează, decât numai prin arhitectura ei — prin acea arhitectură care dând locul și proporția convenite elementelor, organelor, dezvoltărilor, permite, prin ființa operei, trecerea curentului vital, cuceritor și activ. — „In special, nu cădeți în cursa acelor cari caută și fac „orhestră“. Orchestra nu are alt rol decât acela de a face posibilă materializarea muzicii. Faceți prin urmare muzică. Și orchestra vă va oferi dela sine resursele convenite“.

O reabilitare a melodiei; o reconciliere a armoniei cu melodia; a gestului psihologic și dramatic, și a descripțiunii, cu construcția, a orchestrației cu muzica deci; a naturii și simțirii cu știința și cu inteligența creatoare, ar restabili echilibrul între exterior și fond, între fizic și metafizic, între lumesc și divin. Acesta ar părea să fie noul ideal, imediat, al artei muzicale generalizate la toți exponenții ei, străini și români.

DIMITRIE CUCLIN

Constatari

D. Prof. N. Iorga a vorbit la congresul extraordinar al Ligii Culturale din Duminică, 31 Oct. și a spus între altele, lapidar și definitiv, asupra situației actuale:

„Este vorba de apăra pozițiile pe cari le-a pierdut națiunea noastră de o bucată de vreme și noi n'am băgat de seamă că aceste poziții sunt pierdute“.

N. IORGA

„Noi ne găsim în momentul de față minoritari în țara noastră“.

N. IORGA

„Am creiat, deci acest stat întins, bine locuit, având toate darurile de la Dumnezeu. Nu lipsește acestui pământ. Avem o rasă care este capabilă de orice avânt și orice ispravă; o minune a lumii sub raportul etnografic, poporul acesta românesc. Și rezultatul?“

Rezultatul este, că în momentul de față, în țara aceasta pe care am făcut-o, cu pământul ei stropit în toate laturile de sângele acelor cari s'au jertfit, în pământul acesta noi nu suntem stăpâni, adevărul este acesta, de ce să ne înșelăm?“

N. IORGA

METAFIZICA

*Murisem: sub parfum de primăvară,
Trăiam în sucul unei flori sihastre
Și răspândit prin bolțile albastre,
Pribeag eram, muncit de dor de țară.*

*Dar neguri sumbre iar mă 'mpresurără,
Pierisem rupt din sânul unei glastre,
Inchis pe veci în infernale castre,
Lumina nu putea să-mi mai apară.*

*Cercai să zbor, dar ca un sloi țărâna
Imi sfâșie biet trupul meu cu mâna
De mi-au rămas, din tot ce aveam, doar oase —*

*Și tot trăiam pierdut în zări cu soare,
Ca vulturul — căzând în adorare —
In sufletu-mi, ce spre țării zburase —*

VIRGILIU CUFFA

Cugetări

„Gândiți-vă la sacrificiile expeditiv (italiene) din Africa. Am fost acolo când se ducea războiul, n'am văzut un om îngrijorat, o lacrimă în ochi; și ei își aveau copii de front, femeile își aveau bărbații acolo și, cu toate acestea, știau că poporul întreg se luptă ca să-și deschidă orizonturi și să se afirme din nou ca una din marele puteri ale lumii“.

N. IORGA

„Aici în Răsăritul Europei, de la Cracovia până la Timișoara și de la Budapesta până în adâncul Rusiei se creialtă patria cea adevărată a poporului euru, pentru care cealaltă patrie palestiniană este numai un îndemn, ca să se facă o repetiție acolo a piesei, care se va juca aici la noi și în vecinătatea noastră“.

N. IORGA

Peste hotare

În Spania, perioadă de regrupare a forțelor. Timpul rău a întârziat ofensiva naționalistă în Aragon, unde dealungul Ebrului, naționaliștii au ocupat poziții importante, ca punct de plecare pentru o vastă operațiune militară.

Cele două tabere se pregătesc pentru decisivă, pentru finală, dacă Roșii nu vor primi forțe atât de mari din Rusia și Franța încât să amâie rezultatul. În orice caz, la comuniști, e debandadă, anarhie, mizerie și numai teroarea brigăzilor internaționale menține interiorul și frontul. Până când?

Victoria naționaliștilor e sigură, dar Molohul războiului civil mai cere multe, imense victime și pagube materiale incalculabile.

* * *

În China, Japonezii au cucerit Schangaiul, plămânul și cel mai mare port al fostului imperiu ceresc.

Se îndreaptă acum spre Nanking. Mongolia exterioară este în mâinile japonezilor, iar posesiunea acesteia asigură marelui stat major nipon o poziție strategică imens de importantă. Flanchiază linia ferată transiberiană și, deci, dela început anihilează orice acțiune a Rusiei sovietice dinspre provincia maritimă și orice surpriză în Manciukoo.

De fapt, Japonia e stăpână acum militărește, pe toate cheile strategice ale Chinei și ține ca'ntr'un clește guvernul din Nanking.

Conferința Pacificului dela Bruxelles, o anexă a Ligii Națiunilor, s'a prăbușit în neputință pentru că „marile democrații” ale congresului încă mai cred în puterea vorbelor goale și mai există încă — după expresia primului ministru d. Neville Chamberlain, încă papagali și iluzioniști cari cred în prestidigitatie și în fermece.

Pactul dela Roma, care a consolidat triumphiul Roma-Berlin-Tokio — contra Kominternului este o nouă fortăreață și „o nouă sfântă alianță” contra comunismului și contra parazitismului statal.

Ideia națională integrală merge cu pași repezi spre izbânda definitivă.

P. S.

Aforisme

Sunt oameni cari nu trăesc de cât în intrigă și ticăloșie, aceștia sunt infuzoriile inteligenței.

NUȘI TULLIU

Maxime și Cugetări

Înalță-ți inima și gândul spre frumos, dar pleacă-ți truția, ca să nu aluneci din carul înțelepciunii, ca Phaeton din carul de aur al soarelui.

*

Tot omul poartă pe umeri crucea durerilor și a suferințelor; numai că, unora le cade la poalele Golgotei.

*

Amorul? Isvor de sentimente nobile, imbold spre fapte glorioase, prilej de transpunere sufletească în lumea frumosului și a poeziei, și regenerare a elanului vital.

*

După cum un frumos asfințit de soare încununează cu nimb de raze crestele munților, tot astfel, o viață curată aureolează cu lumină seninătatea bătrâneții.

*

Tineretea are entuziasmul încrederii în sine și a îndemnulului de realizări; bărbăția conștiința puterii; bătrânețea liniștea și seninătatea oceanelor după furtună: de aceea, avem simpatie pentru tinerete, admirație pentru bărbăție și venerație pentru bătrânețe.

*

A zis Hristos: Printre voi am fost și voi nu m'ați cunoscut; a greșit Trimesul divin; geniile nu se cunosc și recunosc decât după moarte. Dovadă el însuși: necunoscut în viață, îl adoră astăzi sute de milioane. Toate la timpul lor.

*

Nu există credință fără realizări și nu pot exista realizări fără credință.

*

Animalul cel mai primejdios? Omul fără caracter.

*

Sunt oameni tăcuți și gânditori ca sfinxii de peatră, aceștia sunt: oamenii munciți de problemele sociale, politice, artistice, militare, religioase... și... imbecilii...

*

Adam și Eva n'au fost isgoniți din raiu, din cauza păcatului inițial, cum povestesc cărțile sfinte, ci din pricină că au vrut să fie deopotrivă cu creatorul universului; deci, vecinul cântec: orgoliu și vanitate!

*

Frumusețea fizică, cât de strălucită, este ca floarea fără mireasmă, dacă e lipsită de farmecul spiritului și al sufletului.

*

Decât o piramidă fără linie și armonie geometrică, de o mie de ori mai preferabil un templu de marmoră atică și de frumusețe indiană, care rezumă libertatea și sublimul inteligenței și al simțirii necomprimate de tirania despoților.

Instinctele rele sunt ca liliecii cărora le plac întunericul, spelunca și ruinele.

Sunt oameni ambițioși al căror suflet este agitat de cele mai violente pasiuni, dar cari rămân senini, în aparență, ca zeii: oamenii aceștia sunt: marii cugetători, eroii, poeții și marii artiști, bărbații de stat, în a căror personalitate se rezumă universul, cu toate pulsațiile lui...

Sufletul devine mai sensibil și mai perfect în măsură ce o bună educație îl modelează, după cum instrumentele muzicale dau sunete mai armonioase când o mână de maestru le instrumentează.

Ca să fii un bun istoriograf nu-i de ajuns să înșiri fapte în lumina cronologiei; nici când ești un exact informator al trecutului; aceasta e operă de migăleală și de disciplină mecanică. Un adevărat istorician trebuie să fie înzestrat cu spiritul de analiză și de sinteză totodată: liber de prejudecăți, lepădându-se de subiectivism, să explice cauze și efecte fără părtinire, cu seninătate; el trebuie să aibe imaginația poetului de rasă, discernământul criticului rece și clarificator; să se indintifice cu subiectul tratat, să aibă pasiunile veacurilor descrise; să simtă sbuciumul, durerile și bucuriile societății pe care o zugrăvește, în fine, să aibe urechea lui Paganini, spre a desluși glasul trecutului, ochiul și înțelegerea lui Phidias, spre a construi Partenonul străduințelor sale, dând operei durabilitatea vecinicii, așa cum o concepe Tucydide: *Es ai clima.*

Fără aceste însușiri, istoriografia, oricât de savantă și de migăloasă în liniile ei, rămâne ca o pictură sau o marmoră cu tehnică bună, dar fără căldură și suflul vieții; și numai viața interesează...

Femeea? Păpușa naturii, făcută pentru capriciile și distracția bărbatului neinteligent, dar altarul sacru al familiei pentru cei cu inimă și înțelegere.

NUȘI TULLIU

SPADE INCRUCIȘATE

DELA STELE LA VIERME

Citim în cronicile judiciare ale ziarului „Universul” că un mânuitor al fondurilor destinate finanțării muncii de folos obștesc — concepție furată de lumea veche tineretului verde — a fost prins și condamnat pentru însușirea, după maniera democratică, a unei sume de câteva sute de mii din aceste fonduri. Numai unul singur a fost prins, dar câți mai ronțae în pace alte fonduri similare!

Sinistru rezultat al politicianizării unei instituțiuni concepute și promovate ca un sacrificiu de către tineretul legionar. Un rezultat la care, de altfel, ne așteptam dela început. Căci dela început „munca de folos obștesc” era destinată de politicieni să-și dea obștescul sfârșit...

MUNCĂ ȘI TĂCERE

Muncă și tăcere este deviza acelor care au primit cu brațele goale dar cu sufletul plin de azurul zărilor ce vor veni, să construiască din paragina de azi o țară nouă pe care un Martir a dorit-o „frumoasă ca soarele din cer”. Pătruns până în adâncuri de acest suflu nou de viață și de muncă, legionarul Manzală Dumitru din comuna Scăieni-Prahova, a purces să lucreze pe șantierul Legiunii, pe întuneric, dela ora 4 dimineața. Venise în Capitală pentru a petrece în sens legionar, muncind, cele două zile de concediu pe care le avea.

Citindu-l la ordinea de zi Căpitanul spune între altele de gestul lui Manzală Dumitru: „Iată pentru ce vom învinge! Când fiecare Român va ajunge să-și facă datoria sa fără ca să-l vadă nimeni, atunci vom fi mântuiți”.

AUR IN LOC DE FIER VECHI

O pildă frumoasă pentru ridicarea Patriei la viziunea Martirilor dela Majadahonda este aceea a viitorului preot Gh. Dimitriu și a soției sale care au trimis din fundul Moldovei verighetele lor de nuntă spre a susține campania Legiunii de a romaniza viața noastră economică.

Gestul întrece orice comentariu ce s'ar putea face

O COOPERATIVĂ LEGIONARĂ LA SILISTRA

La Silistra, în noua Macedonie, s'a creiat prin munca și disciplina și sacrificiul tineretului verde și a prietenilor săi o cooperativă care se va ocupa cu furnizarea tuturor celor nece-

sare gospodăriilor de acolo și cu valorificarea produselor acestora.

Noua cooperativă se numește ROMÂNUL DE MÂINE și are la dispoziție fonduri de 500.000 lei. Ea constituie și verigă în lanțul de aur care va încinge în curând întreaga Românie.

REINVIEREA VIRTUȚILOR STRĂBUNE

După ravagiile pe care le-a făcut și le face doctrina importată a individualismului și egoismului având ca bază dictonul „enrichissez-vous“ e o fericire când vezi mijind în zare focul virtuților românești și creștine de odinioară, pe care le-au cultivat atât de intens vovezoii, domnițele și boerii de altă dată. Iată, de pildă, darul ANONIM al unei doamne românce care a oferit Legiunii, ca fond pentru cumpărarea unei mașini de cusut, o sumă pe care o destinase cumpărării unei blane.

Cu atari spade, vom învinge !

P. B.

REFLEXII

Cauza tururilor revoluțiilor este sărăcia.

*

In ori ce stat pentru a fi bine constituit se cere ca neapărat toți cetățenii să fie la adăpostul primelor nevoi.

*

Guvernele rele se pot înșira : tirania pentru împărăție, oligarhia pentru aristocrație, demagogia pentru republică.

Tirania este o împărăție în care unicul obiectiv este interesul împăratului ; oligarhia nu vede decât interesele celor bogați ; demagogia nu vede decât interesul celor săraci. Nici un guvern din acestea nu se ocupă de interesul general.

ARISTOTEL

PROVERBE

Zece Derviși, pe un covor pot încape, iară doi împărați într'o țară nu încap.

O formulă celebră

Un rege, o credință, o lege (un roi, une foi, une loi).

Jelanie

„Oh ! Oh ! Oh ! Săracă țară a Moldovei : Ce soartă de viață ți-a căzut ! Cum a rămas om trăitor în tine de mare mirare este, cu atâta spurcăciune de obiceiuri ce se trag, până astăzi în tine, Moldovo !“

Miron Costin

Către Duca-Vodă

„Să nu dăm locul, că pământul acesta este frământat cu sângele moșilor și strămoșilor noștri.“

Miron Costin

„Fiindcă noi suntem, la fiecare moment în scăderea frontului nostru. Mâine vom fi și puținel mai îndărăt, poi-mâine mai îndărăt încă și așa mai departe fiindcă aici nu este un atac violent care să ne îndârjească, aici este o roudere înceată, este o putere corosivă care face — ca picătura care găurește piatra — care face din ce în ce mai mult loc pentru alții, din ce în ce mai puțin loc pentru noi.“

N. IORGA

FRÂNGURELE

Unii trăesc pentru stomah, alții pentru cugetare : cei d'întâi sunt Iloții organismului social, ceilalți spartanii cu ceritori.

Christos e de esență divină nu pentru faptul de a fi povăduit iubire între oameni, ci, pentru că a pecelluit cu sângele lui dragostea pentru oameni, adevăr și dreptate.

NUȘI TULLIU

Revista cărților

BENITO MUSSOLINI: La dottrina del Fascismo (Ulrico Hoepli Editore, Milano 1936 — XIV).

Apărut mai întâi în Enciclopedia Italiană Treccani, studiul de sinteză al lui Mussolini privind doctrina fascistă a devenit azi, în Italia, manual școlar pentru liceele clasice și moderne. Ca atare străvechea editură milaneză Ulrico Hoepli care ne-a dat acea minunată colecție de 10 volume cuprinzând scrierile și discursurile Duceului dela 15 Noembrie 1914 până la 4 Noembrie 1936, în dorința de a pune în mâna dascălilor și elevilor piatra unghiulară a concepției regimului fascist care este „La dottrina del Fascismo” a purces în editarea ei într’un număr însemnat de exemplare. Volumul este însoțit de un apendice privind legile Regimului fascist îngrijit de d. Dr. L. Contu.

Recitind studiul care oglindește întreaga gândire și concepție filozofică și politică a lui Mussolini, simți coborând în suflet o lumină ce izvorăște din cele mai înalte culmi ale gândirii umane.

Dinamicul poem **HORIA** al lui Aron Cotruș a apărut în a treia ediție.

Evenimentul acesta indică, fără nevoie de comentarii, pulsația sufletului românesc în ritmul durerilor de totdeauna ale neamului, temei ale învierii care se apropie.

VINCENZE CORSINI: Il Capo del Governo nello Stato fascista; (Nicola Zanichelli, Bologna, 1935-XIII).

Intr’un stat totalitar ca Statul fascist, Capul guvernului își asumă funcțiuni variate în scopul de a da țării unitatea de conducere și de mișcare ce o caracteriză. Intr’o carte de peste 300 de pagini d. Corsini ne dă o analiză amănunțită a tuturor acestor funcțiuni.

Înainte de a purcede în expunerea propriu zisă a subiectului, d. Corsini schițează rolul și funcțiunile Președintelui Consiliului de Miniștri sub vechiul regim, deficiențele sistemului odată cu degenerarea parlamentarismului și cu multiplicarea partidelor. Considerat ca „primus inter pares” Președintele Consiliului are, în vechiul regim, atribuțiuni limitate în conducerea Statului și funcțiuni efective frăgile, dat fiindcă exercitarea multora din ele îi putea fi contestată de coligii săi de cabinet. După schițarea inconvenientelor vechiului sistem prăbușit sub povara propriilor sale păcate, d. Corsini expune și analizează funcțiunile Capului Statului sub regimul fascist în legătură cu a) politica Statului în general, b) funcțiunea guvernului, c) Marele Consiliu fascist, d) parlamentul, e) organele corporative, f) apărarea națională, g) presa și propaganda, h) Coroana, în general, i) mișcarea științifică și culturală, etc. În aceste din urmă intră atribuțiunile în legătură cu Academia Regală a Italiei, Con-

siliul Național de Cercetări, Institutul Național fascist de cultură, Societatea „Dante Alighieri” și cu Congresele Naționale și internaționale. Autorul dă deasemenea și o serie de precizări în legătură cu atribuțiunile privind unele instituțiuni speciale create de Regimul fascist cum ar fi: Comisariatul pentru colonizările și migrațiunile interne, instituțiunile de turism, Comitetul grăului, Școala Superioară de Malariologie și Institutul Central de Statistică. Urmează apoi activitatea în legătură cu familiile celor căzuți în războiu, orfanii de războiu, invalizii și familiile lor.

Cu alte cuvinte raza gândului și a activității Capului de guvern în Regimul fascist cuprinde întregul orizont al națiunii.

TRAIAN HERSENI: Mișcarea legionară și țărănimea, Ediția II-a, pag. 32.

Cele 30.000 exemplare ale scrierii d-lui Herseni privind mișcarea legionară și țărănimea fiind epulzate, la cererea asiduă a celor însetați de verbul de foc al noli credințe, a purces la scoaterea unei noi edițiuni de 60.000 exemplare, Aceasta constituie, desigur, un record demn de subliniat.

Pentru frumusețea ei lapidară reproducem aci o parte din cuprinsul încheerii opuscului D-lui Traian Herseni care definește așa de frumos substratul și duhul mișcării legionare :

1. „Mișcarea legionară trăește și stă gata de moarte, pentru neam, pentru dreptatea lui, pentru țibândă și mărirea lui.
2. Mișcarea legionară se întemeiază pe dragoste față de tot ce e românesc, față de tot ce e frumos și curat în lume.
3. Mișcarea legionară vrăște din pricina aceasta mișelia și pe mișei, trădarea și pe trădători, necinstea și pe necinstiți, și tot ce e înfrățit cu diavolul și se împotrivește Binelui.
4. Mișcarea legionară luptă pentru înfăptuirea unui om nou : un om viteaz, de credință corect și de perfă.
5. Mișcarea legionară luptă pentru o țară românească nouă, curată, cinstită, dreaptă, fără oameni care mor de foame, fără oameni care trăesc din munca altora, fără oameni care se ingrașă din păcat.
6. Mișcarea legionară în lupta ei pentru tot ce e mare și frumos luptă pentru țărâtime, pentru dreptatea și ridicarea ei. De aceea biruința legionară va însemna și biruința țărâtimei”.

P. B.

Rubrica deosebirei cuvintelor aromânești din Aminciu (Mețova), față de cele românești

(Urmare)

Grănu (grîu) se mai zice și ghipt și nu vipt cum figurează în Șăineanu : Ovez ; fărină (făină) ; furnu (cuptor) gastru, sinie, brichiu (ibrie) fingeane (ceașcă) ; pihe t (taler) ; cupă (pahar) ; lighin (vas) ; măstrăpă (vas p. vin) ; vucelă și vucelu-ă (butoiaș p. apă) ; mălzare (vas p. muls laptele) ; bărcace (vas de aramă p. lapte) ; ghiume (vas de aramă p. apă) ; clăpitor (un fel de planșetă pentru pus pâinea) ; cerclu, zadă (bucată reșinoasă de brad) ; surceale, mesale (pânză groasă mare se invălește pâinea caldă) ; cârveale (o pâine) ; șie rāmașătături) ; cite (coaia de ou) ; pită (plăcintă) ; custură (briceag) ; cușug (dulap) ; sâmar (un fel de șea, apoi figurativ la jocul de cărți se zice câte sâmare, adică cate partide pierdute) ; mur (zid) ; stur (sîalp) ; citie (acoperiș) ; streahă (stieșină) ; buhare (coș) ; abăgia (abatjour) ; hugere (salon) ; ahure (grăjd) ; mută (ascunzătoare) ; sanoghe (celar) ; cernaclu (odae langă cunie pentru pusul mâncărilor) ; alozire (frământare) ; cāpetăriu (pernă) ; ihrame (velință p. așternut patul) ; beză (un fel de preșur care se pune sub masă în care cad nicurișele — adică resturile de pe masă) ; lostru (un lemn gros ce se pune deacurmezișul ușei, ca să fie bine închisă) ; cliciu de ușă ; zâmb recu de ușă ; mandalu de ușă ; cleae (cheie) ; glăvānie (desch zătură sub podeală) ; știfle (sandale rupte de tot) ; țāruhi (sandale) ; căligi (pantofi de casă) ; căicini (pantofi de pos av ce se poartă în casă) ; căsidă (pecinge în pielea capului) ; Căsidiar (cel ce are căsidă) mincișe (păduchi mici) linte (păduchi de tot mici) ; corzi (păduchi de lemn) O mă (mamă) muliere (femea) hiliu (fiu) hilie (fică) ; feată (fată) cusurin (văr) cusurină (vară) ; cusuru, cusură ! auș (moș) ; aușă (moașă) lală (unchi) tetă (mătușă) nun (naș) ; nună (nașă) frătat (brădin) Pupulu (popor) ; plebe (clasa de jos și care se zice numai în Aminciu, și nu în Zagor cum pomenește D-l Prof. Hăciu în lucrarea lui Aromânii p. 62. nota 2.) Peculiū (fr. pecule, rom. bani agonisiți).

Numerile sunt aceleași afară de zace (10) și ghinghiți și nu gigniți cum figurează în Istoria Românilor de D-l Profesor N. Iorga t. II. p. 138.

Ceoareci (un fel de jambier făcute de postav).

Poală (șorț și zicătoare: poale lungi și minte scurtă) ; Dulama Șarică : ălăgan ; Gună (blană) ; pārpozi (cecrap) ; Aperit (zorele) ; Aperi (se făcu ziua) și zicătoare: Aperi, întunecă, trapse rupse împetică (cârpi) ; Desupră (sus) ; deglios (în jos) ; Șefculă (sfecălă) ; Oarfān (sărman) Brān (brău) ; Hițe (smochine) Hearhece (persică).

Diferite expresiuni: Ii căzu chicută la irimă ; Pre sub coada le cătușe (adică se strecoară ușor) ; Fum de lio e (nimica de tot) ; Hiole în emnează țipar) ; Are nă i improaste (adică e fudulă) Șahle-Mahle (fleacuri) ; La treli draci : u draci și pirasmazi ; Improastă ca lumba : a (drept ca lumânarea) ; O feciu ca lumbada Lațlu de pārpoze ; Lațlu la șugime (nod la funie).

Cuvinte din Aminciu a i dispărute:

Oba (da) ; Urare ; Flumen (râu) Consulat ; Virtuos ; Negru ; Gavră (gaură) ; Sudit (supus străin) ; Sudentile (supușenie străină) ; Traiu (traitul oilor) ; Timpuriu (de vreme) ; Meșu (plug) ; Limpede ; Neincepută.

V. DIAMANDI AMINCEANUL

Redactor-responsabil : SPIRU BUJGOLI

PREȚUL 6 LEI